

TESTING CHATGPT'S CAPABILITIES AS AN ENGLISH-CROATIAN MACHINE TRANSLATION SYSTEM IN A REAL-WORLD SETTING: TRANSLATION VERSUS CHATGPT AT THE EUROPEAN CENTRAL BANK

Krešimir Jozić

University of Zagreb

APPENDIX

Source text

4 Prices and costs

HICP inflation is projected to decrease from an average of 8.4% in 2022 to an average of 5.6% in 2023, 3.2% in 2024 and 2.1% in 2025. After a sharp decline in the course of 2023, headline inflation is expected to move broadly sideways in the first half of 2024, before falling gradually further in 2025, reaching the ECB's inflation target in the third quarter of 2025 (Chart 4). This decline in headline inflation over the projection horizon reflects decreases in the annual rates of change of all the main components, albeit to varying degrees. The profile is also affected initially by strong base effects in the energy and food components and, throughout the horizon, by fiscal policy measures and commodity price assumptions (Chart 5 and Chart 6).

Following an uptick in 2024, related to the unwinding of fiscal support measures, energy inflation is expected to add only marginally to headline inflation in 2025. Energy inflation is set to contribute notably to the decline in headline inflation in the short term, and will remain negative until the last quarter of 2023 before turning positive and rising to 7.4% in the second quarter of 2024. This turnaround is seen to reflect renewed increases in energy commodity prices

following declines over the past year, base effects changing the sign from the fourth quarter of 2023 onwards, and the withdrawal of energy and inflation compensatory fiscal measures. In 2025, energy inflation is expected to decline to 1.4%, a rate broadly in line with the profiles for the technical assumptions for oil, gas and electricity wholesale prices.

Food inflation is projected to continue to decline, given significant base effects, easing pipeline pressures and an assumed decline in euro area food commodity prices. After standing at 9.8% in August 2023, annual food inflation is envisaged to drop to 3.0% in the second quarter of 2024, reflecting a pronounced weakening in both processed and unprocessed food inflation. However, dynamic labour cost developments and upward pressures from adverse weather effects related to, for example, the recent droughts, should support food inflation. Over the medium term, food inflation is expected to decline more gradually, averaging 2.3% in 2025, as upward price pressures from food commodities ease and profit margins normalise, although it will remain somewhat elevated owing to dynamic growth in labour costs.

HICP inflation excluding energy and food (HICPX) is projected to continue to gradually decline, although it will remain elevated owing to strong, though slowing, wage growth throughout the projection horizon (Table 4 and Chart 7). After standing at a rate of 5.3% in August 2023, HICPX inflation is envisaged to recede to 2.9% in 2024. Regarding its two main components, non-energy industrial goods inflation is foreseen to decline more than services inflation, in line with the stronger role that receding pipeline pressures play in goods inflation and the stronger role that elevated labour cost pressures play in services inflation. Overall, the expected decline in HICPX inflation from 5.1% in 2023 to 2.2% in 2025 follows the unwinding of supply bottlenecks and energy effects, and also increasingly reflects the impact of monetary policy tightening and the normalisation of demand as the pandemic re-opening effects dissipate. The projected elevated level of HICPX inflation reflects that the impact of high, though declining, nominal wage growth is expected to be only partly offset by adjustments in profit margins.

eTranslation translation

4 Cijene i troškovi

Predviđa se da će se inflacija mjerena HIPC-om smanjiti s prosječnih 8,4 % u 2022. na prosječno 5,6 % u 2023., 3,2 % u 2024. i 2,1 % u 2025. Nakon naglog pada tijekom 2023. očekuje se da će se ukupna inflacija kretati uglavnom u uskom rasponu u prvoj polovici 2024. i potom se postupno smanjivati u 2025. te dosegnuti ciljnu stopu inflacije ESB a u trećem tromjesečju 2025. (Grafikon 4.). To smanjenje ukupne inflacije tijekom projekcijskog razdoblja odraz je smanjenja godišnjih stopa promjene svih glavnih komponenata, premda u različitim stupnjevima. Na profil u početku utječu i snažni bazni učinci komponenata energije i hrane te, tijekom cijeloga projekcijskog razdoblja, mjere fiskalne politike i pretpostavke o cijenama sirovina (Grafikon 5. i Grafikon 6.).

Očekuje se da će inflacija cijena energije, koja je u 2024. porasla zbog postupnog ukidanja mjera fiskalne potpore, u 2025. tek neznatno povećati ukupnu inflaciju. Inflacija cijena energije trebala bi znatno pridonijeti smanjenju ukupne inflacije u kratkoročnom razdoblju i ostat će negativna do posljednjeg tromjesečja 2023. prije nego što postane pozitivna i porast na 7,4 % u drugom tromjesečju 2024. Taj preokret posljedica je ponovnog povećanja cijena energetske sirovine nakon smanjenja u posljednjih godinu dana, baznih učinaka koji su promijenili predznak iz četvrtog tromjesečja 2023. nadalje te povlačenja energetske i inflacijske fiskalne mjere. Očekuje se da će se inflacija cijena energije u 2025. smanjiti na 1,4 %, što je uglavnom u skladu s profilima tehničkih pretpostavki o veleprodajnim cijenama nafte, plina i električne energije.

Inflacija cijena prehrambenih proizvoda trebala bi se nastaviti smanjivati zbog znatnih baznih učinaka, smanjenih pritisaka proizvođačkih troškova i pretpostavljenog pada cijena prehrambenih sirovina u europodručju. Nakon što je u kolovozu 2023. iznosila 9,8 %, godišnja inflacija cijena hrane trebala bi se smanjiti na 3,0 % u drugom tromjesečju 2024. zbog izraženog slabljenja inflacije cijena prerađenih i neprerađenih prehrambenih proizvoda. Međutim, dinamična kretanja troškova rada i pritisci na rast koji proizlaze iz nepovoljnih vremenskih učinaka povezanih s, na primjer, nedavnim sušama, trebali bi poduprijeti inflaciju cijena hrane. Očekuje se da će inflacija cijena prehrambenih proizvoda u srednjoročnom razdoblju postupno padati i iznositi prosječno 2,3 % u 2025. jer

će se pritisci na rast cijena prehrambenih sirovina smanjiti, a profitne marže normalizirati, premda će ostati donekle povišene zbog dinamičnog rasta troškova rada.

Inflacija mjerena HIPC-om bez energije i prehrambenih proizvoda (HIPCX) trebala bi se nastaviti postupno smanjivati, premda će ostati povišena zahvaljujući snažnom, premda usporenom rastu plaća tijekom cijelog projekcijskog razdoblja (Tablica 4. i Grafikon 7.). Predviđa se da će se inflacija mjerena HIPC-om, nakon stope od 5,3 % u kolovozu 2023., smanjiti na 2,9 % u 2024. Kada je riječ o dvjema glavnim komponentama, predviđa se da će se inflacija cijena industrijskih proizvoda bez energije smanjiti više od inflacije cijena usluga, u skladu sa snažnijom ulogom koju smanjenje pritiska proizvođačkih troškova ima na inflaciju cijena robe i snažnijom ulogom povećanih pritiska troškova rada u inflaciji cijena usluga. Gledano u cijelosti, očekivano smanjenje inflacije mjerene HIPC-om s 5,1 % u 2023. na 2,2 % u 2025. posljedica je postupnog ukidanja uskih grla na strani ponude i energetske učinke te je sve više posljedica utjecaja pooštavanja monetarne politike i normalizacije potražnje nakon prestanka učinaka pandemije. Predviđena povišena razina inflacije mjerene HIPC-om posljedica je toga što se očekuje da će učinak visokog, premda sve manjeg rasta nominalnih plaća samo djelomično neutralizirati usklađenja profitnih marži.

ChatGPT translation

Cijene i troškovi

Prognozira se da će HICP inflacija padati s prosječnih 8,4% u 2022. na prosječnih 5,6% u 2023., 3,2% u 2024. i 2,1% u 2025. Nakon oštrog pada tijekom 2023., očekuje se da će glavna inflacija kretati širom u prvoj polovini 2024. godine prije daljnjeg postupnog pada u 2025., dosežući cilj inflacije ECB-a u trećem tromjesečju 2025. godine (Grafikon 4). Ovaj pad glavne inflacije tijekom projekcijskog razdoblja odražava smanjenje godišnjih stopa promjene svih glavnih komponenti, iako u različitim stupnjevima. Profil također prvotno utječe na snažne bazne efekte u energetske i prehrambenim komponentama, a

tijekom cijelog razdoblja utječu i fiskalne mjere te pretpostavke o cijenama komoditeta (Grafikon 5 i Grafikon 6).

Nakon porasta u 2024., povezanog s povlačenjem mjera fiskalne potpore, očekuje se da će energetska inflacija samo marginalno doprinosti glavnoj inflaciji u 2025. godini. Energetska inflacija trebala bi značajno doprinijeti padu glavne inflacije u kratkom roku i ostati negativna do posljednjeg tromjesečja 2023. prije nego što postane pozitivna i poraste na 7,4% u drugom tromjesečju 2024. godine. Ovaj obrat očekuje se zbog ponovnog rasta cijena energetskih komoditeta nakon padova tijekom protekle godine, promjene znaka baznih efekata od četvrtog tromjesečja 2023. nadalje i povlačenja mjera fiskalne kompenzacije energetske inflacije. U 2025. godini očekuje se da će energetska inflacija pasti na 1,4%, stopu otprilike u skladu s tehničkim pretpostavkama za cijene na veliko nafte, plina i električne energije.

Prognozira se da će inflacija hrane nastaviti padati, uz značajne bazne efekte, smanjenje pritisaka u cjevovodima i pretpostavljeno smanjenje cijena hrane u eurozoni. Nakon što je iznosila 9,8% u kolovozu 2023., godišnja inflacija hrane očekuje se da će pasti na 3,0% u drugom tromjesečju 2024. godine, odražavajući izraženu slabljenje inflacije kako obrađene tako i sirove hrane. Međutim, dinamički razvoj troškova rada i pritisaka zbog nepovoljnih vremenskih uvjeta, kao što su nedavni sušni periodi, trebali bi podržati inflaciju hrane. Srednjoročno se očekuje da će inflacija hrane postupno padati, prosječno 2,3% u 2025. godini, budući da će se pritisak na cijene hrane smanjivati, a marže dobiti normalizirati, iako će ostati nešto povišena zbog dinamičnog rasta troškova rada.

HICP inflacija bez energije i hrane (HICPX) prognozira se da će se nastaviti postupno smanjivati, iako će ostati povišena zbog snažnog, iako usporenog, rasta plaća tijekom projekcijskog razdoblja (Tablica 4 i Grafikon 7). Nakon što je iznosila 5,3% u kolovozu 2023., očekuje se da će se HICPX inflacija smanjiti na 2,9% u 2024. godini. Što se tiče njegovih dviju glavnih komponenti, inflacija netoenergetskih industrijskih dobara predviđa se da će se smanjiti više od inflacije usluga, u skladu s jačom ulogom povlačenja pritisaka iz cjevovoda u inflaciji dobara i jačom ulogom povišenih pritisaka troškova rada u inflaciji usluga. Sveukupno, očekivani pad HICPX inflacije s 5,1% u 2023. na 2,2% u 2025. godini rezultat je razrješenja problema s opskrbom i energetskim

učincima, a također sve više odražava utjecaj zatezanja monetarne politike i normalizaciju potražnje kako se učinci ponovnog otvaranja pandemije smanjuju. Projektirana povišena razina HICPX inflacije odražava da se očekuje da će utjecaj visokih, iako padajućih, nominalnih stopa rasta plaća djelomično nadoknaditi prilagodbe maržama dobiti.

Reference translation (from the official translation published on the European Central Bank website)

4. Cijene i troškovi

Očekuje se da će se inflacija mjerena HIPC-om smanjiti s prosječnih 8,4 % u 2022. na prosječne stope od 5,6 % u 2023., 3,2 % u 2024. i 2,1 % u 2025. Nakon velikog smanjenja tijekom 2023. očekuje se da se ukupna inflacija uglavnom neće znatnije mijenjati u prvoj polovici 2024. i da će se potom postupno smanjivati u 2025. te dosegnuti inflacijski cilj ESB-a u trećem tromjesečju 2025. (Grafikon 4.). Smanjenje ukupne inflacije tijekom projekcijskog razdoblja posljedica je smanjenja godišnjih stopa promjene svih glavnih sastavnica, premda u različitoj mjeri. Na njezino kretanje u početku utječu i snažni bazni učinci povezani sa sastavnicama energije i hrane te, tijekom cijelog projekcijskog razdoblja, mjere fiskalne politike i pretpostavke o cijenama sirovina (Grafikon 5. i Grafikon 6.).

Očekuje se da će inflacija cijena energije, koja će se u 2024. povećati zbog postupnog ukidanja mjera fiskalne potpore, tek neznatno pridonijeti ukupnoj inflaciji u 2025. Inflacija cijena energije trebala bi znatno pridonijeti smanjenju ukupne inflacije u kratkoročnom razdoblju. Ostatak će negativna do posljednjeg tromjesečja 2023. te potom postati pozitivna i povećati se na 7,4 % u drugom tromjesečju 2024. Taj preokret smatra se posljedicom ponovnog povećanja cijena energenata nakon smanjenja u protekloj godini, baznih učinaka s promijenjenim predznakom od četvrtog tromjesečja 2023. te ukidanja fiskalnih mjera za kompenzaciju visokih cijena energije i visoke inflacije. Očekuje se da će se inflacija cijena energije u 2025. smanjiti na 1,4 %, što je uglavnom u skladu s razinama veleprodajnih cijena nafte, plina i električne energije iz tehničkih pretpostavki.

Inflacija cijena hrane trebala bi se nastaviti smanjivati zbog znatnih baznih učinaka, slabljenja pritiska proizvođačkih troškova i pretpostavljenog pada cijena prehrambenih sirovina u europodručju. Godišnja inflacija cijena hrane, koja je u kolovozu 2023. iznosila 9,8 %, trebala bi se smanjiti na 3,0 % u drugom tromjesečju 2024. zbog znatnog pada inflacije cijena prerađenih i neprerađenih prehrambenih proizvoda. Međutim, dinamična kretanja troškova rada i pritisci na rast koji proizlaze iz učinaka nepovoljnih vremenskih uvjeta, na primjer nedavnih suša, trebali bi poduprijeti inflaciju cijena hrane. Očekuje se da će inflacija cijena hrane u srednjoročnom razdoblju postupnije padati i u 2025. dosegnuti prosječnu stopu od 2,3 % jer će slabjeti pritisci na rast cijena povezani s prehrambenim sirovinama i doći do normalizacije profitnih marži, premda će ostati malo povišena zbog dinamičnog rasta troškova rada.

Inflacija mjerena HIPC-om bez energije i hrane trebala bi se nastaviti postupno smanjivati, no ostat će povišena zbog snažnog, premda usporenog, rasta plaća tijekom cijelog projekcijskog razdoblja (Tablica 4. i Grafikon 7.). Predviđa se da će se inflacija mjerena HIPC-om bez energije i hrane, koja je iznosila 5,3 % u kolovozu 2023., smanjiti na 2,9 % u 2024. Kada je riječ o njezinim dvjema glavnim sastavnicama, predviđa se da će se inflacija cijena industrijskih proizvoda bez energije smanjiti više nego inflacija cijena usluga, što je u skladu sa snažnijim utjecajem koji slabljenje pritiska proizvođačkih troškova ima na inflaciju u skupini dobara i snažnijim utjecajem povećanih pritiska troškova rada na inflaciju u skupini usluga. Općenito gledajući, očekivano smanjenje inflacije mjerene HIPC-om bez energije i hrane s 5,1 % u 2023. na 2,2 % u 2025. posljedica je postupnog smanjivanja problema uskih grla u opskrbnim lancima i učinaka povezanih s energijom te, u sve većoj mjeri, utjecaja pooštravanja monetarne politike i normalizacije potražnje nakon prestanka učinaka ponovnog otvaranja gospodarstva nakon pandemije. Predviđena povišena razina inflacije mjerene HIPC-om bez energije i hrane proizlazi iz očekivanja da će prilagodbe profitnih marži tek djelomično neutralizirati učinak rasta nominalnih plaća koji će, unatoč smanjivanju, i dalje biti velik.